

POSUDEK
oponenta disertační práce

Jméno kandidáta: ..... **Mgr. Ruth J. Weiniger**
Název rigorózní práce: ..... **Proměny péče o mrtvé v ČR**
Oponent: ..... **Doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th. D.**
Odevzdání posudku: ..... **únor 2015**

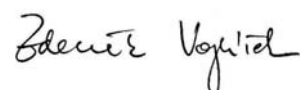
Disertační práci magistry Weiniger jsem četl s velkým zájmem. Bylo to pro mě doslova napínavé čtení, které mě vtáhlo do autorčina badatelského dobrodružství. Tento nejen odborný, ale i čtenářský zážitek přičítám jednak velmi atraktivnímu tématu, ale především až těžko uvěřitelnému množství sebraného materiálu a bystrým autorčiným postřehům. Mám za to, že cíl své práce („poznat, co dělají obyvatelé České republiky pro své zesnulé, a pokud možno i proč to dělají“ - str. 17) autorka přesvědčivě splnila.

Zároveň ale v takto formulovaném cíli cítím určitou obtíž. Práce se mi zdá – i když připustím fakt, že religionistika je interdisciplinární obor – málo religionistická. Její hlavní metodou je terénní výzkum. Teoretické postřehy a závěry, které z výzkumu vyplývají, jsou sice v práci přítomny v jejím závěru a rozesety i jinde v textu, ale přece jen jim není věnováno takové místo a taková pozornost, jakou by si práce obhajovaná na katedře religionistiky zasloužila. Autorku zjevně více zajímalo (snad až fascinovalo) sbírání, třídění a komentování materiálu než snaha prostřednictvím popisu proměny péče o mrtvé posunout kupředu religionistickou debatu o proměnách náboženství v české společnosti. To samozřejmě vnímám jako škodu.

K obsahu práce nemám žádné námítky ani připomínky, jen opakuji, že množství materiálu, s nímž autorka pracovala, je úctyhodné. Oceňuji i to, že do něj zařadila beletrii, a i takovou, která je z dnešního hlediska poněkud okrajová, a jejíž sehnání tedy nemohlo být snadné. I tato skutečnost dokládá autorčin dlouhodobý zájem, zaujetí, s nímž své téma sledovala, a velkou péči a pečlivost. V počáteční metodologické kapitole by u tak rozsáhlé práce mělo být uvedeno, jakými kroky se autorka bude svému cíli přibližovat – takto není vždy úplně jasné, k čemu svým popisem směřuje. Orientaci v textu nepříspěvá neobvyklé (a velmi nešikovné) rozdělení do 16 nanejvýš dlouhých a nesrovnatelně významných kapitol. Spíše asi technickou chybou je dvojitý začátek 5. kapitoly (na stranách 187 a 189), přičemž v obsahu je jen ten první. Ostatně, struktura mohla být skutečně lépe promyšlena: v Přehledu různých pojetí péče o mrtvé například podle mého soudu citelně chybí podkapitola o specifikách římskokatolických pohřbů a zvláště podkapitola o pravoslavných pohřbech, o nichž se text – nejčastěji v souvislosti s pohřby Romů – na mnoha místech zmiňuje. Příliš dobře v práci nepůsobí – podle mého názoru – příležitostné srovnávání se situací v cizině: v metodické kapitole o něm nic není, není jasný jeho cíl ani závěr, který z něj plyne, je nesoustavné a snad až náhodné (poznámka 757 na str. 367). Taková srovnání k odborné úrovni nijak nepřispívají; spíš práci snižují směrem k úrovni pouhých zajímavostí.

Formální stránku práce považuji za velmi dobrou, a to hlavně díky autorčinu kultivovanému způsobu vyjadřování. I díky tomu se text opravdu hezky čte. Jenom zcela výjimečně se do textu dostala stylisticky nevhodná slova („výlevy“ na str. 77), nebo tvaroslovná či pravopisná chyba. Vzhledem k rozsahu textu je jich opravdu minimum a i za to je třeba autorku pochválit. Ke konci práce se možná již projevila autorčina únava, takže v textu zanechala své pracovní vpisky (v poznámkách 773 a 793). Za jediný opravdu závažný formální nedostatek tak pokládám absenci bibliografických údajů v odkazech na internetové zdroje (namátkou např. poznámky 879, 884, 888, 890 a na mnoha a mnoha dalších místech).

Disertační práci kolegyně Weiniger doporučuji k obhajobě.

Zdeněk Vojtíšek